

činami, které italský fašismus přivedly k vítězství, Michels uvádí: 1. rozhořčení patriotů, kteří viděli v revolučním dělnickém hnutí ohrožení výsledků války; 2. v zoufalství vrstvy intelektuálů, kteří již za války těžce strádali a nyní se obávali, že budou utištěni také sociálně; a konečně 3. v obavách podnikatelských kruhů, aby nepřišly o svůj majetek. V této souvislosti si také musíme uvědomit, že poválečné Itálii hrozilo zprvu velké nebezpečí vnitřního rozvratu hospodářského i společenského a že měla na vybranou mezi bolševismem a radikálním znovuoobením porušeného řádu něčí pevnou rukou. Itálie se tehdy rozhodla pro cestu druhou, tím spíše, že jí v Mussolinim vyrostl energický diktátor. (Michels tu přímo praví, že italským vrstvám lidovým mnohem více odpovídá typ silného vůdce, než typ demokracie parlamentární, jež je pro politickou a vůbec kulturní nevypělost širokých vrstev neuskutečnitelná. Bezpečně tu poznáváme autora knihy „Strany a vůdcové“, kde rozvinul své učení o „železném zákonu“ oligarchie.)

S velkou pečlivostí a velkými věcnými znalostmi autor sleduje vývoj poválečné Itálie na jednotlivých úsecích činnosti státní a organizace společenské. Věnuje náležitou pozornost výstavbě nového života hospodářského, pracovnímu zákonodárství, otázkám finančním, průmyslovým a obchodním, rozvoji italského vysokého školství, poměru církve a státu, cizineckému ruchu a četným jiným. S obzvláštní důkladností probírá delikátní poměr politiky italské a francouzské, aby skončil některými výhledy do blízké i vzdálené budoucnosti.

Celkem možno říci, že dílo Michelsovo je souborem ohromných vědomostí, které jsou stejně zajímavé jako poučné. Spisovatel zůstává vzácně věcný a objektivní, třebaže se netají svými sympatiemi k fašismu. Pro nás pak má pročtení jeho díla význam hluboce výchovný: kdo si pozorně přečte jeho rozbor vzniku a růstu fašismu, pozná, že je to politický a hospodářský útvar, vyrostlý z typických poměrů italských, který měl své zvláštní (i t a l s k é!) podmínky rázu geografického, hospodářského, politického, psychologického i sociologického, a že tedy umělé přenášení fašismu do poměrů a podmínek jiných stane se povrchním a naivním nošením černých košil nebo zdravením à la Mussolini!

Dr. Ant. Obrdlík.

BIBLIOGRAFIE.

ČESKÁ.

- BENEŠ (K. J.). — 1848 v projevech současníků. Praha, Aventinum 1932. 175 str. 24.—.
- BUDAY (J.). — Výhledy katolicizmu na Slovensku. V Bratislave 1932. 35 str.
- ČERVINKA (E.). — Jak byla provedena pozemková reforma na velkostatkách římsko-katolické církve. V Praze, Volná myšlenka 1933. 59 str. 6.50.
- DRUŽSTVA (Výrobní a pracovní) ve slovech a obrazech. V Praze, Ústř. svaz čl. družstev 1932. 191 str. 6.—.
- FOLPRECHT (J.). — Čechoslováci polští. V Praze, Komenský 1932. 74 str. 12.—.
- FRIČ (M.). — Neutěšený hospodářský vývoj na Slovensku a Podkarpatskej Rusi. Bratislava 1932. 62 str.
- FUCHS (A.). — Chytrost či moudrost v politice. (Macchiavellism). V Praze, Stát. nakl. 1932. 148 str. 7.50.
- GORKIJ (M.). — S kým jdete, „mistři kultury“? Odpověď inteligentovi. Praha 1932. 48 str. 3.—.
- HARTMANN (J.). — BACHRACH (K.). — ŽIVANSKÝ (B.). — Zemědělské průmysly čl. v krizi. V Praze, kom. Řivnác 1933. 75 str. 12.—.
- HOCH (K.). — Židé u nás před rokem 1848. V Praze 1933. 5 str.

Vydavatelé: Dr. Jaroslav Krejčí a Vilém Koudelka. Odpovědný redaktor Vilém Koudelka. Revue »Moderní stát« vychází jednou měsíčně s výjimkou dvou prázdninových měsíců. Celoroční předplatné v tuzemsku Kč 100.—. Jednotlivá čísla Kč 12.—, dvojčísla Kč 18.—. Pro cizozemsko zvyšuje se předplatné o poplatky poštovní na ročních Kč 115.—. Kdo si ponechá ukázkové číslo, považuje se za odběratele. Odbírání časopisu přestává jen písemnou vypovědí. Pouhé vrácení výtisku nestačí. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegrafů č. j. 85.224/VII.28. Toto číslo vyšlo v měsíci dubnu 1933. Tiskem Státní tiskárny v Praze.